

У мене погані стосунки з реальністю.

І ще гірші – з теперішнім. В сенсі – з теперішнім часом. Закриваючи різні фрагменти й періоди минулого, як закривають кримінальні справи, і перебуваючи в постійному очікуванні майбутнього (байдуже якого – обіцяної апокаліпси чи наступного року, іноді навіть найближчого дня чи години), не вмію триматися на гребені поточної хвилі, не відчуваю миті актуального теперішнього, тобто, по суті, й не живу по-справжньому. Звісно, біологи зафіксують і підтвердять усі аспекти життєдіяльності, психологи пояснять проблему якимись псевдонауковими теоріями, духовники говоритимуть про поневіряння людської душі у темних лабіринтах часу, проте навряд чи це допоможе мені відчувати реальність так, як її, на мою думку, годилося б відчувати істоті живій, мислячій і віруючій.

апологія чекання

Тут і тепер мене просто немає.

Я – експонат темного минулого і персонаж неясного майбутнього.

Бо так насправді немає жодних «тут» і «тепер»: будь-який фіксований пункт дійсності виявляється таким же ірреальним фантомом, як арифметичний нуль або геометрична точка. Навіть дата народження чи момент смерті, якщо розглядати їх під потужним zoom, виявляться розтягнутим у безкінечному часі триванням – таким же болісним очікуванням невідомості, як і ціла решта людського життя.

Проте невідомість не лякає мене. Яким би загрозливим не видавалось незбагненне майбутнє, мені комфортніше й природніше чекати його, аніж планувати завтрашній день. Планувати, втілювати проекти й добиватися наміченої мети – прерогатива людей, яким необхідне відчуття контролю ситуації.

Знаю багатьох, кому відчуття панування над ситуацією необхідне як дихання. Можливо, в такий спосіб вони вирішують свої особисті стосунки з реальністю. Мені ця метода недоступна. Бо в моїй реальності надто багато ірреального, нереального, надреального, сюрреального, позареального. Себто усього цього порівну. Себто все це й складає так звану «дійсність» – те, що є і діє. А там, де діє дійсність, людині залишається лише підпорядкована цим діям діяльність. Це і є тією стихією, що пульсує невлотливими хвилями так званого «теперішнього».

У нас усе «так зване». Здається, ми давно втратили (а може, ніколи й не знали) властиві, іманентні імена речей і явищ.

Наш єдиний закон – «так заведено». Хоча на запитання, коли, ким і що саме «заходилося», відповіддю у найкращому разі будуть зведений до неба погляд та глухе мовчання.

Єдина спільна для нас усіх психічна домінанта – потреба постійно переконувати себе в тому, що ми реальні, що ми насправді існуємо, маємо власну волю і власний вибір. І це попри те, що ніхто не пояснить ані що таке «реально», ані що таке «насправді», ба навіть у наших дефініціях «правди» – ані слова правди як такої. Та й навіть оте «як таке» – звичайна лінгвістична данина байдужому, мовчазному, позбавленому людських інтерпретацій універсуму.

Бо ми зовсім не певні того, що поза нашими інтерпретаціями цей універсум узагалі існує. Інтерпретації – суть словесні конструкції. Тому й кажемо, що світ постав зі Слова, через Слово уявився, втілювався і стався. Проте, чим є наші слова? Абсолютна більшість їх є лише назвами інших слів. Ми втратили здатність (а може, ніколи й не вміли) «називати речі своїми іменами». Ми оперуємо означеннями й поняттями так далекими від дійсності (якщо така існує), що, по суті, живемо не в світі явищ і речей, а в світі, збудованому з випадкових найменувань.

Ми не терпимо неназваного. І не довіряємо названому. Ми роззираємося навсібіч і, вважаючи побачене «справжньою дійсністю», називаємо, називаємо, називаємо.

Особисто мені з усіх способів висловлювання найдоречнішими видаються запитання. В мене збереглося багато найвішних, дитячих запитань, на які так ніхто й не дав відповіді. Та й

хто мав би відповідати? Вочевидь, хтось інший, не я. Але хто? Можливо, саме тому, говорячи про свої стосунки з реальністю і цілком логічно почавши з «я», я неunikно переходжу на «ми». Бо там, де «ми», – там чергова інтерпретація у формі «об’єктивного» діагнозу, а там, де «я» – проблема identity й індивідуальна відповідальність.

Коли промовляю багатьом, то й говорю від імені багатьох. А я ж один, і ім’я в мене одне! І в мене погані стосунки з реальністю.

Зате чудові стосунки з невідомістю.

Мое identity позбавлене теперішнього часу.

Зате моя індивідуальна відповідальність – узапитальності. Складаючи з піщинок чужих слів запитання, я будую сипкий фундамент нашого спільного майбутнього.

Ці запитання ні до кого не звернені, проте вони володіють таким потенціалом можливих відповідей та інтерпретацій, що це вселяє нічим не обґрунтовану впевненість: завтрашній день настане, і прийде чергова година, і станеться найближча мить. Основне – дочекатися їх. Мабуть, це очікування і є суттю мого життя.

Можливо, це є суттю і твого життя. Суттю, не позбавленою сенсу.

Якщо тільки знати, що твоє справжнє ім’я – Хтось, Хто Чекає.

Якщо повірити, що, крім тебе, чекає ще хтось.

Якщо лише ті, хто чекають, дійсно є.

холоднеча

Холоднеча. Кохана моя, чи ти чуєш, яка холоднеча?
«Смертний протяг», – сказала би Марта, а Марта знає сенс.
Не врятує ніщо – ні мовчання, ні зустріч, ні втеча, –
не врятує ніщо, бо у холод зникає все.

Хоч неначе немає зими – ні заметів, ані заметілі.
Холоднеча суха, мов запущений туберкульоз.
Лиш на тілі відбитки одерж, що недавно безславно зотіли
в намаганні згоріти. Можливо, згоріти всерйоз.

Проростає цибуля, і яблука в'януть потроху.
Розсипається в прах великодній вінок на стіні.
Допиваю вино, що бродило минулого року,
і жбурляю пляшки за вікно, в неіснуючий сніг.

Холоднеча стерильна, і марно чекати предтечу.
Це Різдво не прийшло і, напевно, уже не прийде.
Я ховаюсь в кімнатах, натягую шкури на плечі,
та сховатись від цього, кохана, не можна ніде.

Треба вбрати, кохана, ці шкури, поїджені мілляю,
і виходити з дому, і переступати поріг,
і рушати на південь, у край, де ще є заметілі,
щоб упасти обличчям у білий, незайманий сніг.

містика, хімія, алхімія

Ну...

ХІТЬ

Світом правлять містика і хімія. Ми не помічаємо цього через неякісні рожеві окуляри, а ще тому, що вже давно нічого не називаємо своїми іменами. Ми говоримо про владу, релігії, секс, азарт, екстрим і вишивання хрестиком як про владу, релігії, секс, азарт, екстрим і вишивання хрестиком замість говорити про психоактивні практики. Ми не вважаємо вишивання хрестиком психоактивною практикою і навіть не вносимо його до переліку вудуїстичного штибу ритуалів – про що з нами взагалі можна говорити?!

Ми вифантазуємо, виговдуємо і впарюємо один одному демонів, привидів, закляття-прокляття, вроки-замовляння замість шукати й лікувати в собі хвороби. Адже всі демони – суть хвороби.

«Це надто категорично», – скаже японська дівчинка-кулет.

«Це зріле рішення», – скаже психотерапевт із дипломом соціолога.

«Це половинчата втеча від проблеми, втеча, яку так полюбляють називати зрілим рішенням у своїй небезкоштовній компліментарності психотерапевти з дипломом соціолога», – скажу я, і досить з цим.

Ми ділимо світ на світло й темряву, людей – на світлих і темних, а психіку – на «псевдо-я».

Замість визнати за світові раси чоловіків і жінок, поділити людей на хворих, здорових, психопатів і невротиків і піддати кожне «псевдо-я» персональному екзорцизму.

Замість замісити міксів, намотити ліків і вигребти днесь. Де вже нам визнати, що світом правлять містика і хімія. Ми радше жуватимемо бабл(о)гуму про тіло й дух, земне й небесне, матеріальне й астральне.

Хоча, погодьмося, дехто визнає, себто вже-знає, що любов, скажімо, – суцільна хімія, зумовлена біологічною потребою.

Ну, а те, що любов – суцільна містика, знає кожен, хто любив бодай ляльку Барбі. Принаймні з цим погодиться абсолютна більшість жінок: жінки чомусь мають помітно більшу схильність до містицизму, ніж чоловіки. Екзальт-гештальт.

oops

але
але